Redacțiunea Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolf Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henric Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A, Oppelik, J. Dannebergr; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mezei Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ; o seria garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séŭ 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe sése lunĭ 20 franci, pe trei lunĭ 10 franci.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administratiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe sése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr, v. a. séŭ 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 252. Brașovŭ, Joi, 14 (26) Noemvre. 1891.

Brașovŭ, 13 Noemvre st. v.

Óre pentru Românŭ mai este lege în țéra acésta, orĭ dóră elŭ este scosŭ cu totulŭ de sub ocrotirea legilorŭ și datŭ pradă pe mâna pandurilorŭ unguresci?

Acéstă întrebare își vorŭ fi pus'o Românii din părțile Chimitelnicului de Câmpiă, când au aflatŭ resultatulŭ procesului, despre care ni-s'a raportatŭ în numĕrulŭ de erĭ alŭ fóiei nóstre.

Vorba e adecă de crudimea unorŭ gendarmĭ unguresci, fără de nicĭ o considerațiă de umanitate în tractarea lorŭ cu poporulŭ nostru.

Pe la începutulŭ lui Iunie adecă comandantulŭ postului de gendarmĭ din Murĕșŭ-Ludoșŭ comisese marĭ brutalitățĭ, față cu poporulŭ românŭ din Chimitelniculŭ de Câmpiă. Elŭ se presentă pentru ca sĕ prindă pe unŭ locuitorŭ, pe care din rĕsbunare îlŭ denunțase îngâmfatulŭ notarŭ ungurŭ. De nĕcazŭ, că omulŭ denunțatŭ fugi de-acasă și nu putŭ fi prinsŭ, gendarmulŭ începŭ sĕ-șĭ verse furia asupra locuitorilorŭ nevinovațĭ, pălmuindŭ și lovindŭ cu patulŭ puscei, bărbațĭ, femei, fără cruțare pe orĭ cine găsea pe stradă.

Dela sĕvîrșirea acestorŭ brutalitățĭ a trecutŭ aprópe o jumĕtate de anŭ și din partea autorităților judecătorescĭ nu numai că nu s'a pornitŭ nicĭ o cercetare și nu s'au luatŭ mĕsurile de lipsă pentru pedepsirea acestorŭ crudelitățĭ și curmarea lorŭ în viitorŭ, dér, după cum vĕdurămŭ din corespondența nóstră de ierĭ, judecătorii ungurĭ dela Murĕșŭ-Ludoșŭ au refusatŭ de-a oferĭ scutulŭ legei și a face dreptate unorŭ nevinovate și nenorocite țĕrance romane, carĭ încă căduseră victimă furiei gendarmului, maltratate fiindŭ în modulŭ celŭ mai nemilosŭ. Chiar și medicul de cercŭ a refusatŭ de-a da femeilorŭ maltratate visum-repertum ce 'i s'a cerutŭ și pe care era obligatŭ sĕ-lŭ dea.

Étă unŭ casŭ destulŭ de flagrantŭ, care ilustréză viu justiția, de care are parte țĕranulŭ românŭ în diua de astădĭ!

Denunțâm acestŭ casŭ, de cea mai tristă și barbară ignorare a dreptului și a scutului, ce-i compete fiăcărui cetățénu, înaintea tuturorŭ ómenilorŭ de bine și a lumei culte, ca sĕ se sciă, cum este tractatŭ poporulŭ românŭ în era falsului liberalismŭ și constituționalismŭ unguresců.

Casurile de feliulŭ acesta suntŭ fórte dese și pare că pe di ce merge se totŭ înmulțescŭ, pentru că totŭ mai multŭ se ignoratŭ poporulŭ în drepturile sale cele mai sfinte.

Față cu ceea ce s'a petrecutŭ în Chimitelnicŭ însĕ, ce facŭ conducĕtorii românĭ din acelŭ ținutŭ pentru ca sĕ apere poporulŭ nostru de astfelŭ de năpaste? Ce pașĭ au întreprinsŭ și ce mĕsurĭ au luatŭ, ca sĕ se dea satisfacțiunea cuvenită după dreptŭ și lege bietilorŭ ómenĭ, carĭ suntŭ espușĭ la asemenĭ terorisărĭ brutale?

Dela congresulŭ de pace.

In numĕrulŭ nostru de alaltăerĭ amŭ vorbitŭ despre importanta propunere, ce s'a făcutŭ în congresulŭ de pace din Roma cu privire la cestiunea naționalităților din statele poliglote, de *„propunerea d-lui Fleva"*.

Sub titlulŭ acesta d-lŭ Al. Carpatescu, publică în diarulŭ „Bucarest" scrisŭ în limba francesă, dela 13 (25) Noemvre, următorulŭ interesantŭ articolŭ, la care atragem atențiunea cetitorilor nostri:

„Am vorbitŭ deja de propunerea presentată de d-lŭ Fleva, congresului de pace în Roma. Revinŭ decĭ asupra ei spre a completa cele dise și spre a arătă cetitorilorŭ pe acei delegațĭ, carĭ au ținutŭ se pună numele lorŭ alături cu acela alŭ d-lui Fleva, sub acestŭ documentŭ.

Iată deci textulŭ esactŭ alŭ propunerei, séu mai bine disŭ alŭ *resoluțiunei*, pentru că așa s'a disŭ în desbaterile din sinulŭ congresului:

„Congresulŭ e de pĕrere, că în statele compuse din diferite naționalitățĭ și pe câtă vreme aceste naționalitățĭ nu vorŭ dispune într'altŭ chipŭ de ele însă-șĭ, guvernele vorŭ ajuta, pentru ca sĕ se asigure pacea întериóră décă, la esemplulŭ Elveției, ele vorŭ respecta caracterulŭ etnograficŭ și desvoltarea acestorŭ naționalitățĭ, după legile libertăței și ale justiției".

Semnațĭ: Nicolae Fleva, deputatŭ, (România). — Emil Arnaud, (Francia). — F. Bajer, deputatŭ, (Danemarca). — E. Ducommun (Elveția). — Aug. Lalance, (Alsația-Lotaringia). — Antonio Maffi, deputatŭ (Italia). — Dr. Stanoilo Voulcevicĭ, deputatŭ, (Serbia). — George Angelcovicĭ, deputatŭ, (Sĕrbia). — Avvocato Arturo Bruchi — Pietro Cappellini — Giulio Furlani — Avvocato G. N. Martini — Capitano Saccardi — Dottor E. Giordano. — E. F. Moneta. — B. E. Maineri. — Dottor C. Massi. Docteur A. A. Girard. — F. Elvierio. — F. Passy. — General Türr. — A. Mazzoleni. — Ing. L. Carpi. — D. Beisso. — Eugène Popovicĭ (Societatea de Turin și de Roma). — L. O. Smith, senatorŭ (Svedia).

Este bine de a cunósce amicii sĕi. Aceia carĭ au cerutŭ o tractare justă și echitabilă pentru frații nostri din Transilvania sunt, Italienii, Elvețienii, Danesii, Svedienii, Alsațianii, Sĕrbi, Francesi; nicĭ unŭ Germanŭ, nicĭ unŭ Englesŭ, ba și nicĭ unŭ Austriacŭ, n'a credutŭ de datoriă de a ținea sémă de sentimentulŭ humanitățiĭ, ce se esprimă și în propunerea Fleva; din contră ei l'au combătutŭ.

Am înaintea mea diarulŭ *„Diritto"* dela 17 Noemvre, care conține desbaterile asupra acestei propunerĭ. Ele sunt edificătóre. Unŭ mare tumultŭ întimpină la începutŭ propunerea de a se discuta aceea cestiune. D. D. Clark și Pratt, fără îndoiélă unŭ Englesŭ și un Germanŭ, se opuseră de a se pune în discusiune propunerea, pentru că ea suleveză cestiunĭ iritante. Din norocire președintele Bonghi este aicĭ spre a pune desbaterea pe adevĕratulŭ sĕu terêmŭ. „Aceste cestiuni iritante, nu le inventéză congresul, „dice elŭ; ele esistă din nenorocire. Nu-i „vorba de a irita nicĭ vreunŭ poporŭ, „nicĭ vre-unŭ guvernŭ. Li se dice numai „simplu: „Vedețĭ, încătrău o luațĭ!"

D. Fleva, ia la rêndulŭ sĕu cuvêntulŭ și apără propunerea sa cu elocință și cu căldură. „Noi n'am venitŭ aicĭ, „dice elŭ, spre a divisa spiritele în „acéstă Europă, care tremură și sufere, „ci spre a pronunța unŭ cuvêntŭ de pace. „Dér de ce ne-amŭ întrunitŭ, décă nu „ne este iertatŭ sĕ tractămŭ cestiunile „periculóse? Spre a lecui unŭ bolnavŭ, „trebue sĕ ținemŭ sémă de causele bólei. „Suntemŭ „medicii păcei", sĕ observămŭ „și sĕ discutămŭ seriosŭ rĕulŭ, de care „sufere Europa. Dreptulŭ naționalitățilorŭ „desprețuitŭ, trebue sĕ fiă respectatŭ. „Avemŭ datoria sĕ ne îndreptămŭ către „tóte guvernele și sĕ le ceremŭ în numele păcei ca sĕ respecte tóte drepturile „umane, cerêndŭ arbitragiulŭ și domnia „adevĕratei justiții, am cerutŭ respectulŭ „tuturorŭ drepturilorŭ, cuprindêndu-se „în acestea și acele ale naționalităților."

Diritto dice, că discursulŭ acesta slabŭ resumatŭ aicĭ, a fostŭ fórte aplaudatŭ; a meritatŭ sĕ fiă. Suntemŭ mândrii, că a fostŭ pronunțatŭ de unŭ Românŭ.

Trei delegațĭ — unŭ Ungurŭ, unŭ Englesŭ, unŭ Germanŭ — combatŭ propunerea fórte tare. Ei dicŭ, că conferența de pace a respinsŭ propunerĭ de asemenea natură. La ceea ce președintele Bonghi riposteză: „Intre conferența „trecută și congresulŭ actualŭ, este o „óre-care diferență. Conferența a re„presentatŭ parlamentele, noi represen„tămŭ, popórele, carĭ suferŭ!"

In fine, ca sĕ terminămŭ, propositiunea d. Fleva a fostŭ votată cu o mare majoritate, cu totă oposiția Englesilorŭ, Germanilorŭ și Austro-Ungarilorŭ, și cu deosebire a acestorŭ din urmă.

Diritto consideră votarea acestei propositiunĭ ca pe unŭ lucru principalŭ alŭ acestui congresŭ, și vorbindŭ despre D. Fleva, dice: „Deputatulŭ românŭ póte „sĕ se întórcă în patria sa cu satisfac„țiunea de așĭ fi făcutŭ cu nobilitate da-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(10)

Cerșitórea dela Ponts des Arts.

Novelă de Vilhelm Hauff; trad. de *Cornel Scurtu.*

18

La ușă 'i primi mecaniculŭ, unŭ bărbatŭ modestŭ, care însĕ se bucura de renumele unei marĭ dibăcii. „Incă nu merge?" întrebà Faldner, în vreme ce fața i-se întunecà. „In adevĕrŭ, séu corespondentulŭ meu din Londra e unŭ mișelŭ și merită a fi spêndŭratŭ, séu că d-ta, meștere Fröhlich, sci, ce e dreptŭ, sĕ punĭ la locŭ unŭ orologiu, dér nu o móră cu vaporŭ, după cum mi-ai promisŭ."

Bărbatulŭ părea greu atinsŭ de aceste cuvinte ale baronului; o roșață trecù pe fața sa și o vorbă amarnică se ivì pe buzele sale, dér elŭ o suprimà și-șĭ netedì pĕrulŭ cu mâna, ca și când ar fi voitŭ sĕ-șĭ înece supĕrarea, întocmai precum își netedia pĕrulŭ cu mâna.

— „D-le baronŭ", rĕspunse elŭ, „décă mi-se va pune la disposițiă contura și calcululŭ unei mașinĭ, și pe lângă aceea roțile și șirófele vorŭ fi esactŭ însemnate, atuncĭ voiu compune o mașină, chiar de n'așĭ fi vĕdut'o mai înainte nicĭ odată. Dér atuncĭ trebue sĕ am mână liberă, atuncĭ stau bunŭ, că tóte vorŭ merge bine, décă așa —"

— „Eĭ, credĭ dóră, fiindŭ-că ți-am ajutatŭ și eu puținŭ? D-ta însu-țĭ dicĭ, că în viéța d-tale n'ai vĕdutŭ o astfelŭ de mașină, dér eu am vĕdutŭ una, două, trei, în Francia și Anglia, și sciu fórte bine, că roțile cele mai marĭ vinŭ în mijloculŭ cilindrului și cele mai micĭ deasupra —"

— „Dér, pe Dumnedeulŭ meu, permitețĭ-'mĭ, d-le baronŭ", rĕspunse maestrulŭ cu nerăbdare, „móra acésta a d-vóstră e de o altă structură, ceea ce se póte vedea chiar din desemnŭ —"

— „Desemnŭ încóce, desemnŭ încolo, mașinile cu aburŭ, suntŭ mașinĭ cu aburŭ, și una sémĕnă cu alta. M'au înșelatŭ, am aruncatŭ banii pe feréstră!"

Fröben luase într'aceea desemnurile în mână și le esaminase. Elŭ aflà, că structura acestui morĭ e fórte simplă și frumósă, și décă roțile și șirófele indicate se potriveau, atuncĭ era fórte ușorŭ de aședatŭ. Elŭ studiase mai înainte temeinicŭ matematica și fisica, totdeodată vĕduse dimpreună cu amiculŭ sĕu cele mai renumite mașinĭ, der Faldner presupunea despre elŭ, că scie puținŭ, séu chiar nimicŭ în ce privesce mașinăria, fiindcă Fröben rarŭ vorbea despre acestea cu baronulŭ, care se lăuda multŭ cu cunoscințele sale. Fröben vĕdêndŭ, că nĕcazulŭ baronului se măresce, se întórse către mecanicŭ, îlŭ întrebà despre cutare și cutare părticică ce era desemnată în planŭ, și când vĕdù, că se potrivescŭ bine unele în altele, dise către Faldner:

„Mĕ rĕmășescŭ, că nu te-au înșelatŭ, căcĭ după cum se potrivescŭ de bine aicĭ, F și H în P — vedĭ, că suntŭ părțile esențiale, prin care prima e pusă în legătură cu pressa de uleiu, totŭ așa de bine trebue sĕ se potrivéscă și celelalte."

„Ah, Dumnedeu te-a trimisŭ," esclamà mecaniculŭ cu bucuriă: „câtŭ de iute ai putută sĕ observĭ acésta! Da, F e partea esențială, H, intră în levatorŭ, aicĭ se înțepenesce róta K L."

„Mașina e fórte simplă," continuà Fröben, „și tótă greșéla amicului meu vine de acolo, că elŭ are înaintea ochilorŭ sĕi structura unorŭ mașinĭ mai marĭ, carĭ se înțelege, se arată altcum. Tu-țĭ vei aduce aminte, că noi am vĕdutŭ în Devonshire la Sir Henry Smith o móră de uleu, care era construită aprópe ca mașina acésta".

Baronulŭ își ascunse uimirea sa printr'unŭ zîmbetŭ ironicŭ, cu care-lŭ privea când pe amiculŭ sĕu, când pe mecaniculŭ. „Facețĭ ce voițĭ," dise elŭ cu nepăsare, „eu dicŭ, că istoria acésta e ca și pierdută, mai cu minte ar fi fostŭ décă așĭ fi adusŭ unŭ mecanicŭ englesŭ. Cércă-țĭ noroculŭ cu mașinăria acésta încurcată, credŭ, că peste câteva óre, când voiu veni sĕ te iau, te vei fi săturatŭ de mașina acesta Fröben, căcĭ eu sciu bine, că în mașinării escĭ numai unŭ începĕtorŭ."

Fluerândŭ părăsì apoi edificiulŭ, încălecà și plecà în pădure.

„torința sa, și de așĭ fi ajunsŭ ținta, că „representațiunea română sĕ fiă propusă „la acestŭ congresŭ“.

„Elogiulŭ acesta e meritatŭ; diarulŭ „Bucarest“ e fericitŭ de a puté, trecêndŭ distanța, sĕ transmită asigurarea sa diarului romanŭ“.

Din delegațiunĭ.

Subcomisiunea pentru esterne a comisiunei ungare însărcinată cu desbaterea cestiunilorŭ comune, șĭ-a ținutŭ ședința sa la 20 Noemvre sub presidiulŭ lui Tisza Kalman, fiindŭ de față miniștri comunĭ Kalnoky și Kállay, consilierii de curte Cziraky și Doczy, președintele de secțiune Tallian, ér din partea guvernului unguresců: ministrulŭ președinte Szapary și miniștrii Baross, Szilagyi și Szögyeni.

Președintele deschidêndŭ ședința, raportorulŭ Falk Miksa cetì raportulŭ sub-comisiunei, alŭ căruia cuprinsŭ îlŭ reasumămŭ aci:

S'a constatatŭ mai pe susŭ de orĭ ce îndoiélă, că nu esistă în timpulŭ de față o singură cestiune, care ar amenința pacea europénă cu unŭ periculŭ nemijlocitŭ. Cu tóte acestea însĕ nu se póte nega, că téma de a fi turburată acéstă pace europénă esistă, dér causa acestei temerĭ nu este a se căuta în situațiunea momentană, care relativŭ se póte numi mulțumitóre, ci în neîncrederea seriósă — deși nu totdéuna temeinică — în statornicia actualei situațiunĭ. Acéstă neîncredere are ca urmare pregătirile de rĕsboiu, ce le facŭ tóte statele cu o încredere extra-ordinară.

Pe lângă tóte acestea, subcomisiunea găsesce mulțumitóre situațiunea Europei și în specialŭ a monarchiei nóstre, basându-se de-o parte pe împrejurarea, că nu s'a ivitŭ până acum o cestiune, despre care sĕ se crédă, că nu s'ar puté resolvi pe cale pacĭnică, ér în urma uriașelorŭ pregătirĭ, ce se facŭ în tóte părțile, urmările unui eventualŭ rĕsboiu ar fi atâtŭ de îngrozitóre, încâtŭ de sigurŭ fiă-care dintre puterĭ îșĭ va da tótă silința de a aplana diferențele pe cale pacĭnică și de a nu da ansă la începerea unui rĕsboiu.

De altă parte monarchia nóstră stă cu totulŭ departe de orĭ ce intențiune de a se estinde séu de a cuceri și nimĕruia nu-i dă ocasiune de a o atăca. In fine, décă pe lângă tóte acestea ea ar fi atăcată și cu arma ar fi silită a se apăra, succesulŭ îi este garantatŭ nu numai în propriele-i puterĭ, ci și în aliații sĕi.

Subcomisiunea a luatŭ așa-déră la cunoscință cu deosebită satisfacțiune nu numai declarațiunile d-lui ministru Kálnoky privitóre la prolungirea alianței cu Germania și Italia, ci și promisiunea, că la ocasiunea binevenită va stărui pentru regularea raporturilorŭ din Bulgaria.

Mai puținŭ favorabile a aflatŭ subcomisiunea declarațiunile d-lui Kalnoky privitóre la raporturile monarchiei cu Sêrbia, dér și aceste raporturĭ s'au mai îmbunĕtățitŭ, întru câtŭ în acestŭ anŭ s'au ivitŭ mai puține fapte de acelea, carĭ în anulŭ trecutŭ au pricinuitŭ atâtea plângerĭ în sinulŭ delegațiunilorŭ ungare.

Pe deplinŭ satisfăcĕtóre a aflatŭ subcomisiunea declarațiunile, ce le-a făcutŭ ministrulŭ Kalnoky față cu *România* și cu deosebire i-a servitŭ spre mulțumire speranța esprimată de ministrulŭ, că amiciția dintre monarchia nóstră și dintre România e cu totulŭ independentă de modulŭ desvoltărei din urmă a raporturilorŭ interne și că suntŭ sigure prospecte de susținerea amiciției, de ar ajunge guvernulŭ României în mâna orĭ cărui partidŭ. Intru împlinirea acestei speranțe, subcomisiunea găsesce una dintre cele mai de frunte garanții în persóna regelui românŭ, care în tóte împrejurările va sci judeca cu sânge rece, care este partea, pe care trebue sĕ stea România din punctulŭ de vedere alŭ apĕrărei proprielorŭ sale interese....

După cetirea acestui raportŭ, luà din nou cuvêntulŭ raportorulŭ Falk Miksa, care în numele subcomisiunei felicità pe contele Kalnoky, împlinindu-se tocmai în acea di dece anĭ, de când acesta a fostŭ numitŭ ministru de esterne. Contele Kalnoky mulțumì asigurândŭ, că „și elŭ nutresce o simpatiă sinceră față cu Ungaria și că acéstă simpatiă, unde i-se va oferi ocasiune, va fi gata a o traduce și în fapte. Acésta este pentru elŭ nu numai o datorință, ci e și o cestiune a inimei.“ In fine terminà Kalnoky esprimându-șĭ din nou dorința, de a vedé în viitorŭ mai mulțĭ Maghiarĭ devotându-se pentru a fi aplicațĭ în ministeriulŭ de esterne.

*

D. Plener a felicitatŭ în comitetulŭ delegației austriace pe d. Kalnoky pentru a decea aniversare a întrării sale în ministerŭ, elŭ a făcutŭ omagii silințelorŭ sale în vederea întărirei triplei-alianțe și a făcutŭ urărĭ ca ministrulŭ sĕ pótă multŭ timpŭ încă sĕ aducă ajutorulŭ sĕu operei păcii. — Contele Kalnoky fórte mișcatŭ a mulțămitŭ și a promisŭ sĕ facă și pe viitorŭ totŭ ce-i va fi cu putință pentru forța și pentru politica pacĭnică a monarchiei.

Ministrulŭ a disŭ apoi delegațiunei, că de multŭ timpŭ se studiéză cestiunea în privința creării unei comunicațiunĭ între Bosnia și unŭ portŭ alŭ mării, studiile pentru drumulŭ de ferŭ dela Serajevo la Spalato s'au terminatŭ (vii aplause.)

Ministrulŭ de resbelŭ a declaratŭ comisiunei pentru armată a delegațiunei unguresci, că pentru a păstra fortărețelorŭ din Galiția puterea lorŭ defensivă, trebue sĕ se facă lucrărĭ succesive după mijlóce și împrejurărĭ, unŭ creditŭ anualŭ de unŭ anŭ (?) este necesarŭ pentru acésta.

D. Bulgár întrebândŭ *pentru ce Transilvania nu are fortărețe* ca Galiția ministrulŭ a rĕspunsŭ, că trecĕtorile din Transilvania potŭ fi apărate prin lucrărĭ, carĭ diferă esențialminte de marele fortărețe ale Galiției; cu tóte acestea guvernulŭ nu va perde din vedere acéstă chestiune.

CRONICA POLITICĂ.

— 13 (25) Novembre.

— Dintre direle strĕine sosite Sâmbătă „Le Temps“ scrie următórele asupra ultimei **remanierĭ ministeriale** din **Bucuresci**. „Schimbarea ministerială, ce s'a făcutŭ în România, a pricinuitŭ la Viena o óre-care decepție. Intrarea în cabinetulŭ românŭ, a d-lui Blaramberg, care trece dreptŭ unŭ adversarŭ declarat al alianței triple face sĕ se nască óre-care neîncrederĭ. „P. Lloyd“ publică o lungă scrisóre a corespondentului sĕu din Bucuresci, în care resumă tóte nemulțămirile manifestate de aprópe unanimitatea presei române și în genere a celei conservatore, față cu noua formațiune a ministerului d-lui generalŭ Florescu. Insistă cu deosebire asupra nepotrivitei intrărei a d-lui N. Blarambergŭ într'unŭ ministerŭ conservatorŭ.

— Cu ocasiunea înaugurărei **monumentului ridicatŭ în memoria soldaților căduțĭ la Slivnitza** prințulŭ Ferdinand alŭ Bulgariei a rostitŭ o alocuțiune în care a arătatŭ semnificarea mișcătóre a solemnității. Slivnitza este celebrată, pentru că fiă-care degetŭ de pămêntŭ este acoperitŭ de sângele eroicŭ alŭ soldațilorŭ, carĭ s'au bătutŭ pentru apărarea și gloria patriei. Prințulŭ și patria recunoscătorĭ, au datŭ, înălțândŭ acestŭ monumentŭ, unŭ semnŭ vĕditŭ de adênca lorŭ gratitudine pentru acești vitejĭ a cărorŭ amintire va trece din generațiă în generațiă. Fiă ca esemplulŭ acestorŭ vitejĭ neuitațĭ sĕ serve de încurajare, de stea conducĕtórea a tuturorŭ generațiunilorŭ întru îndeplinirea datoriilorŭ lorŭ către patriă și Domnŭ.

— Asupra călĕtoriei ministrului rusescŭ de esterne **Giers** la Paris, circulă multe versiunĭ. Așa diarulŭ „Figaro“ după cum am anunțatŭ ierĭ, dice că acéstă visită are unŭ scopŭ politicŭ. Diarele germane însĕ spunŭ, că visita acésta la Parisŭ e numai unŭ actŭ de curteniă, căcĭ Giers întêlnindu-se cu regele Umberto la Monza și cu marchisulŭ di Rudini, precum și cu regele de Würtemberg, era de prevĕdutŭ, că avea sĕ se întâlnéscă cu ministrii francesĭ. O depeșă a „Agenției Havas“, anunță următórele: „Cercurile diplomatice credŭ, că d. de Giers va profita de presența sa la Parisŭ pentru a da deslușirĭ asupra falsei interpretărĭ, ce óre-carĭ cercurĭ politice dau înțelegerĭ franco-rusescĭ și asupra speranțelorŭ esagerate ce aceste cercurĭ întemeiază pe ea. D. Giers ar dori de asemenea sĕ fiă fixatŭ din sorginte competente. asupra situațiunei politicei Franței și asupra condițiunilorŭ mersului monetarŭ. D. de Giers după cum se anunță plecând dela Parisŭ, va sosi la Berlin. Aci contele Șuvalov, va da unŭ prândŭ in onórea șefului sĕu și la acestŭ prândŭ a primitŭ și d. de Caprivi invitația ce 'i s'a făcutŭ. Orĭ cum însĕ, pentru ceea carĭ dorescŭ pacea este îmbucurătorŭ ceea ce adaogă depeșa „Agenției Havas“, citată mai susŭ: „Visitele d-lui de Giers la Paris și la Berlin suntŭ interpretate într'unŭ sensŭ pacĭnicŭ.“

— Din Madrid se telegraféză, că **cabinetulŭ spaniolŭ** *a decisŭ*, sĕ demisioneze, dér miniștrii vorŭ păstra portofoliurile lorŭ până la formarea noului cabinetŭ, cu care este însărcinatŭ d. Canovas. Se asigură, că crisa ministerială are ca origine faptulŭ, că într'unŭ consiliu ministrulŭ de interne a manifestatŭ dorința de a ceda portofoliulŭ sĕu unei alte persóne care ar atrage partisanĭ în partea guvernului; d. Canovas ar fi încercatŭ înzadarŭ sĕ-ĭ schimbe părerea. — Ministrulŭ justiției a disŭ atuncĭ; pentru-că e vorba de o crisă mai cu deosebire politică, întregulŭ cabinetŭ trebue sĕ-șĭ dea dimisia pentru ca regenta sĕ aibă deplina libertate de acțiune. D. Canovas se duse imediatŭ la palatŭ, ca sĕ presinte demisiunea ministerului. După înțelegerea intervenită între d. Canovas, acesta conservă presidenția d. Elduacen, la interne; d. Linores Rivas, lucrările publine; ceilalțĭ miniștri rĕmânŭ.

SCIRILE DILEI.

— 13 (25) Noemvre.

Liga din Berlin. D-lŭ L. Schwennhagen, cunoscutulŭ publicistŭ și redactorŭ alŭ diarului „Kreuzzeitung“, a ținutŭ Marța trecută o conferință în marele „Hotelŭ Alexanderplatz“ din Berlin, convocată de „*Vereinulŭ*“ germanŭ pentru ca sĕ discute mĕsurile ce trebuescŭ luate pentru ajutorarea Germanilorŭ din

---

Fröben însĕ desfăcù érășĭ mașina, care fusese încheiată după planulŭ propriu alŭ baronului. Numerii fură pușĭ în ordine, și elŭ lucrândŭ, devenia din ce în ce mai veselŭ, căcĭ acésta îi împrăștia tablourile triste ale sufletului sĕu, și zimbindŭ observà, cum îlŭ privia mecaniculŭ cu ochĭ radioșĭ de bucuriă, cum se uitau lucrătorii cu respectŭ, ca și la unŭ măestru bĕtrânŭ. Bucuriă și viéță apăruse în atelierŭ, unde adĭ-diminéță se audiau numai poruncile și înjurăturile baronului, rugămintele și observările mecanicului; în curêndŭ totulŭ fù pusŭ în ordine, și când baronulŭ se întórse către séră din pădure, ca sĕ ia pe óspele sĕu, se uimì, și în primulŭ momentŭ se părea, că nicĭ nu se bucură de progresulŭ vĕditŭ alŭ mașinei. Elŭ așteptase, ca sĕ-i găséscă pe toțĭ zăpăcițĭ, dér mecaniculŭ îi întinse zimbindŭ desemnulŭ, îlŭ conduse lângă cilindru și-i arătà cu o mândră bucuriă, ce făcuseră ei până acum, privindŭ când pe hârtiă, când la mașină. „Décă va merge totŭ așa,“ adăugà mecaniculŭ, „și décă domnulŭ strĕinŭ ne va ajuta și mâne ca astădĭ, atuncĭ garantezŭ, că până Dumineca suntemŭ gata“.

— „Prostii!“ Acesta fù rĕspunsulŭ baronului, dândŭ îndĕrĕtŭ desemnulŭ, și Fröben nu era sigurŭ, că óre erau înjurăturĭ, séu mulțămirĭ, aceea ce murmura baronulŭ, când se întórse împreună la castelŭ.

Progresulŭ fericitŭ alŭ mașinei, séu póte că și prospectele frumóse asupra banilorŭ luì Don Pedro, făcuseră pe baronulŭ Faldner mai veselŭ în dilele următóre. Fröben scrisese Spaniolului la W. și promise amicului sĕu Faldner, că va rĕmâné la dênsulŭ până va veni unŭ rĕspunsŭ dela W. Faldner se purtà și față de Iosefa mai umanŭ și-i permise, mai multŭ din considerațiune față de óspele sĕu, decâtŭ față de ea, ca sĕ-șĭ scurteze afacerile cu economia casei și înainte de amiadĭ, séu séra, când pe elŭ îlŭ rețineau afacerile, sĕ asculte pe Fröben cetindŭ din cărțĭ séu sĕ facă preumblărĭ cu elŭ. Iosefa se înviorà în dilele aceste. Ținuta ei devenì mai puternică, obrajii se înroșiră de o mulțămire internă și în unele momente, când se ivia unŭ zîmbetŭ împrejurulŭ buzelorŭ ei, îșĭ mărturisia Fröben, că rarŭ a vĕdutŭ elŭ o femee mai frumósă, ba înfățișarea ei îlŭ zăpăci adese-orĭ, încâtŭ credea realisatŭ tabloulŭ plăcutŭ alŭ visurilorŭ sale, reminiscențele aprópe adormite se înfățișară din nou, așa încâtŭ chiar vocea ei, când era emoționată, îi părea atâtŭ de cunoscută, ca și când n'ar fi audit'o pentru prima-dată.

Rare-orĭ scotea tabloulŭ sĕu în dilele acele, și décă din întêmplare 'i cădea în mânĭ, îlŭ desfăcea și se uita în ochii iubitei necunoscute, se simțea rușinatŭ și credea, că trebue se céră ertare pentru negligiarea tabloului ei fără viéță. „Totușĭ“, dicea elŭ în sine, pentru ca sĕ se scuse, „e óre o nedreptate, ca sĕ-i facŭ sermanei mele amice câteva óre plăcute? Și câtŭ de puținŭ îmĭ trebue, pentru ca se facŭ fericitŭ ființa acésta! Sĕ cetescŭ cu ea o carte frumósă, sĕ vorbescŭ cu ea, sĕ o însoțescŭ la preumblare prin locurile ei de predilecțiune — acésta e totulŭ, ce-i trebue, pentru ca sĕ fiă veselă și fericită. Ce viéță plăcută ar puté sĕ aibă Faldner în casa sa, décă ar împărtăși cu ea câteva din aceste micĭ bucurii.“

Tinĕrulŭ de altmintrelea, fără ca sĕ-șĭ dea sémă, se simția plăcutŭ atinsŭ, ba chiar lingușitŭ prin alipirea Iosefei către elŭ. Nu 'i se părea ei óre fiă-care diminéță, fiă-care séră o nouă sĕrbătóre? Când venea elŭ la dejun, ea tóte le pregătea atâtŭ de frumosŭ și curatŭ; aci alegea sala, care oferia o privelisce încântătóre spre Rinulŭ îndepărtatŭ, aci terassa, de unde puteau vedé pe muncitorii câmpului și vițele de viă, și tóte atâtŭ de aprópe, încâtŭ puteau privì unŭ tablou fidelŭ și totușĭ atâtŭ de îndepărtatŭ încâtŭ nu puteau fi turburațĭ în plăcerea lorŭ. Când dejunau în foișorulŭ din grădină, unde erau separațĭ de lumea dinafară prin nisce platanĭ stufoșĭ și unde respirau aerulŭ próspetŭ alŭ dimineței, și când venea Fröben, cu ce bucuriă se ridica ea și-i da mâna, cu ce vioiciune scia ea sĕ încépă conversațiunea, când elŭ o privea fără sĕ dică nicĭ unŭ cuvêntŭ. Ea spunea una și alta cu unŭ farmecŭ nespusŭ de mare. Și când după aceea strîngea în grabă de pe mésă, și când elŭ scotea cartea, sĕ-i cetéscă, ea îlŭ asculta cu plăcere, lucrândŭ; atuncĭ 'i se părea lui, că uită lumea întrégă din jurulŭ sĕu și visa unŭ momentŭ scurtŭ și fericitŭ, că elŭ este unŭ soțŭ fericitŭ și că șéde aicĭ lângă soția sa iubită.

(Va urma).

Rusia şi din Ungaria. Cu acéstă ocasiune, tînĕrulŭ oratorŭ a desvoltatŭ pe largŭ suferinţele naţionalităţilorŭ stăpânite de Maghiarĭ. In urma propunerei d-lui Schwennhagen, s'a hotărîtŭ, ca tóte asociaţiunile naţionaliste din Germania sĕ se unéscă în „partidŭ naţionalŭ“. Se dice, că deputaţii naţionaliştĭ vorŭ aduce în discuţiune în Reichstagulŭ din Berlin cestiunea naţionalităţilorŭ din Austro-Ungaria, cu ocasiunea desbaterilorŭ asupra convenţiunei vamale cu Austro-Ungaria.

***

Schimbare de consulŭ românŭ. Cetimŭ în „Naţionalulŭ“: „D. Al. Ghica Bragadir, consulŭ generalŭ alŭ României la Pesta a fostŭ numitŭ după propria sa stăruinţă, agentŭ diplomaticŭ alŭ ţĕrii la Sofia. Se crede, că prietinulŭ nostru d. C. Kogălniceanu va fi numitŭ consulŭ generalŭ la Pesta.“

***

Din Agramŭ se telegrafiază: „In cercurile guvernamentale croate se vorbesce — ceea ce nicĭ înaintea membrilorŭ din guvernulŭ unguresců nu este secretŭ, — că Strossmayer a adresatŭ la Roma o telegramă, în care cere, ca sĕ fiă chiămatŭ la Vaticanŭ, renunţândŭ la tronulŭ sĕu archiărescŭ din Agramŭ. E vorba adecă de înfiinţarea unei secţiunĭ slave în Vaticanŭ şi în fruntea acesteia e designatŭ Strossmayer, care ar fi tot-odată şi cardinalŭ. Urmaşŭ alŭ sĕu în scaunulŭ episcopesc din Diakovar ar fi sĕ fiă abatele Mailath.“ — Observămŭ numai atâta, că telegrama e din sorginte ungurésca.

***

La facultatea teologică din Bucurescĭ e numitŭ d-lŭ Dragomirŭ Dumitrescu ca profesorŭ de istoria bisericéscă şi istoria bisericei române. D-lŭ Dumitrescu a fostŭ profesorŭ la seminarulŭ „Veniamin“ din Iaşĭ, e licenţiatŭ în teologiă dela facultatea teologică din Athena şi doctorŭ în filosofiă şi pedagogiă dela universitatea din Lipsca.

***

Megleno-Românii. D-lŭ dr. Gustav Weigand, alŭ cărui nume s'a făcutŭ cunoscutŭ prin lucrarea sa filologică „Die Sprache der Olympo-Walachen“ a publicatŭ de curêndŭ o lucrare nouă întitulată „Vlacho-Meglen“, care cuprinde resultatulŭ esplorărilorŭ sale făcute timp de unŭ anŭ şi jumĕtate în Macedonia. D-sa constată, că Megleno-Românii au unŭ dialectŭ care e mai apròpe de limba daco-română, decâtŭ cea macedo-română, este dér unŭ idiomŭ care légă limba nóstră cu dialectulŭ macedo-românŭ. Megleno-Românii locuescŭ în valea Meglen din munţii Caragiovei, în unspredece sate, lângă Macedo-Românĭ; suntŭ cam 14,000, dintre carĭ 3900 de religia mahomedană.

***

Ruinele vechiului Lussunium. In urma scăderei neobicĭnuite până acum a Dunărei, lângă Paks (Ungaria) s'au făcutŭ nisce descoperirĭ interesante. In depărtare de doi Chilometri dela Paks, în albia Dunărei se vĕdŭ ruinele unui edificiu giganticŭ, carĭ probabilŭ suntŭ rĕmăşiţele vechiului Lussunium. Murii, a cărorŭ direcţiune în apa curată şi stravediă a Dunărei se póte observa fórte bine, suntŭ construiţĭ din bucăţĭ marĭ cuadrate de calcitŭ şi din cărămidĭ cuadrate de culóre róşiă şi tarĭ ca ferulŭ. Unei societăţĭ, care a esaminatŭ ruinele, i-a succesŭ se scóţe o pétră din năsipŭ, lungă de unŭ metru cuadratŭ şi grósă de 20 centimetri. Pe pétră suntŭ gravurĭ interesante, precum: unŭ capŭ de Meduza, figurĭ de cai cu códele de pesce şi alte diferite ornamente, carĭ tóte se potŭ fórte bine observa.

***

Unŭ darŭ impĕrătescŭ. Diarulŭ „Wordl“ află, că Majestatea Sa monarchulŭ Franciscŭ Iosifŭ a dăruitŭ Ţarului Rusiei, din incidentulŭ nunţii sale de argintŭ, unŭ tacâmŭ de argintŭ de mésă pentru 24 de persóne, constătătorŭ din 300 de bucăţĭ. Darulŭ împĕratului Germaniei a fostŭ o sabiă de argintŭ cu mânerulŭ împodobitŭ cu petrii scumpe.

***

Celebra cântăreţă română D-na Darclée, după cum cetimŭ în „Liberté“, a fost angagiată la teatrul Scala din Milan, cu unŭ onorarŭ de 15,000 francĭ pe lună.

***

Esaminarea apei de beutŭ. Ivindu-se casurĭ de typhus, carĭ începŭ de a-şĭ însuşi unŭ caracterŭ epidemicŭ, capitanatulŭ orăşenescŭ a dispusŭ ierĭ şi alăltăierĭ o esaminare riguròsă a reservorielorŭ pentru apa de beutŭ. S'a constatatŭ că aceste reservorii se află în cea mai bună stare. Imprejurimea acestorŭ reservorii este curată şi liberă de orĭ ce materiă stricăciósă sĕnătăţii: apa însăşĭ este limpede ca cristalulŭ — Totodată s'a dispusŭ din partea căpitanatului orăşenescŭ cele mai aspre mĕsurĭ referitóre la curăţenia stradelorŭ şi a curţilorŭ.

***

Infiuenţa ia marĭ dimensiunĭ la Berlinŭ; telegramele spunŭ, că mai mulţĭ bolnavĭ au şi muritŭ. In Parisŭ, precum şi în alte ţinuturĭ ale Franciei de-asemenea ia influenţa marĭ dimensiunĭ.

***

Musica regimentului de infanteriă Nr. 82, va da Duminecă în 29 Noemvre unŭ concertŭ în sala hotelului Centralŭ Nr. 1. Programulŭ este următorŭ: 1) W. A. Mozart: Ouverture la opera „Don Juan“ (Din incidentulŭ serbărei centenarului la 5 Decemvre 1891) 2) Härtl: „Ich grüsse dich“ Ständchen pentru Violon Cello solo. 3) Czibulka: „In Lieb und Eintracht“ Vals. 4. a) Massenett: „Menuett de Manon“ b) Rubinstein: „Toreadore et Andalouse“ din Ball Costume. 5) Rich. Wagner: Mare fantasiă din opera „Lohengrin.“ 6) Preclik: „Souvenir de Bucarest“. Romanţă. 7) Rosenkranz: „12 heitere Stunden eines fidelen Fremden in Wien.“ Mare poutpouriu. Pausă. 8. (La cerere generală) Sulivan: Reminscenţe din opereta „Micado“. 9. L. Szabady: „Ungarische Lieder Quadrile“. 10. Marek: „Verschiedenes Wiederseh'n (Wiener G'stanzeln) cuprinsulŭ: Introd: Seidel und Wiesberg. Nr. 1 Ronacher, Nr 2 Waldschnepfe, Nr. 3 Orpheum, Nr. 4 Wurstelprater, Finale: Die täuschenden Träume.

A doua conferinţă

a Reuniunei cercuale din protopopiatulŭ Aradului, ţinută în comuna Micălaca la 11 Novembre n. 1891.

(Fine.)

Şedinţa a doua s'a începutŭ punctŭ la 3 óre d. a. totŭ în localulŭ şcólei şi a duratŭ până la $6^1/_2$ óre. Interesulŭ neîndatinatŭ, ce s'a manifestatŭ în acéstă şedinţă, l'a provocatŭ conmembrulŭ reuniunei nóstre cercualĭ, d-nulŭ prof. T. Ceontea, prin esposeulŭ sĕu interesantŭ despre „mĕsurile metrice“. Disertatorulŭ face istoriculŭ scientificŭ alŭ mĕsurilorŭ metrice cu multă pĕtrundere de causă, şi, ca sĕ nu mai citezŭ multele noţiunĭ de interesŭ, ce le-am audítŭ în acestŭ discursŭ, mĕ mărginescŭ a observa, că disertatorelui i-s'a esprimatŭ mulţămită protocolară pentru serviciulŭ ce l'a făcutŭ învĕţămêntului elementarŭ şi prin acestŭ debutŭ.

Practiculŭ şi binesimţitulŭ tractatŭ alŭ espertului înv. din Aradŭ, Nicolau Stefu, *„despre mătăsăritŭ“*, a fostŭ ascultatŭ cu atâtŭ de încordată atenţiune, cu câtă cunoscinţă de causă a procesŭ autorulŭ întru desvoltarea temei sale. Resultatulŭ eticŭ şi materialŭ a fostŭ, că din conferenţă s'a esprimatŭ ca şi conclusŭ, că fiă-care învĕţătorŭ sĕ stăruéscă a întroduce între părinţii elevilorŭ sĕi acestŭ ramŭ nespusŭ de importantŭ pentru viéţa poporului nostru. Autorulŭ a fostŭ felicitatŭ pentru nimeritulŭ modŭ de deslegare a problemei, ce şĭ-a propus'o.

Ajungêndŭ acum la punctulŭ celŭ mai interesantŭ alŭ conferinţei, aflu de bine a premite unele deslușirĭ mai alesŭ pentru acea parte a publicului, care nu este aşa de vĕrsată în causele nóstre culturalĭ. Anume, în adunarea generală a reuniunei districtualĭ din Joia de după Pascĭ, în conformitate cu regulamentulŭ suşternutŭ de prin Iuniu a. c. la Ven. Consistoriu spre întărire, dér până astădĭ nicĭ neîntăritŭ, nicĭ neluatŭ în consideraţiune, acea adunare generală a împărţitŭ materialulŭ şcólei poporale în şépte secţiunĭ, căcĭ din şépte reuniunĭ cercuale se compune reuniunea districtuală aradană, şi la fiă-care reuniune i-a predatŭ spre elaborare metodică unulŭ dintre aceste ramurĭ de învĕţămêntŭ. Reuniunei cercuale din protopopiatulŭ Aradului i-s'a venitŭ sĕ pertrateze *„esercíţiile intuitive cu cetitulŭ şi scrisulŭ.“* Dreptŭ aceea în conferenţa primă ţinută la Peşca română s'a alesŭ o comisiune şi aceleia i-s'a datŭ mandatulŭ, sĕ descompună tema propusă pentru reuniunea cercuală Aradŭ în atâtea grupe, câţĭ învĕţătorĭ funcţionéză în tractŭ. Astfelŭ comisiunea a făcutŭ de totŭ 27 de grupe, şi fiă-cărui învĕţătorŭ i-s'a trimisŭ acasă partea, ce dênsulŭ are sĕ o prelucre.

La apelulŭ nominalŭ alŭ biroului, au rĕspunsŭ cu lucrărĭ metodice gata dece membri, dintre carĭ şépte şi-au cetitŭ elaboratele. Mărturisescŭ pe consciinţă, că n'am sciutŭ ce sĕ laudŭ mai multŭ, cunoscinţa de causă, séu zelulŭ confraţilorŭ mei învĕţătorĭ. In deosebĭ mi-a plăcutŭ operatulŭ d-lui învĕţătorŭ din Aradŭ Iosifŭ Moldovanu despre „ceriu“, apoi alŭ d-lui învĕţătorŭ din Nădlacŭ, Samsonŭ Lugoşianŭ, despre „Omŭ şi Dumnedeu“, deşi aş pĕcătui, décă aş lăsa neamintitŭ pe d-lŭ Mihaiu Chicinŭ, Malentie Boto, şi pe Ioanŭ Lugoşianu, pentru debutulŭ lorŭ. Conferinţa le-a ascultatŭ pe tóte cu viu interesŭ şi la urmă, după discusiune seriósă, a alesŭ o comisiune de şepte inşĭ, căreia i-a concredutŭ spre cersurare tóte operatele întrate. Referitorŭ la operatele neîntrate, conferenţa a decisŭ, ca celŭ multŭ până la 1 Ianuarie st. v. 1892 fiăcare membru sĕ trimită la preşedinte operatulŭ sĕu, acesta sĕ-lŭ predée comisiunei spre censurare, ér acésta sĕ facă raportŭ meritorialŭ despre censurare în proxima şedinţă, ce se va ţiné la Aradŭ în 6/18 Februariu 1892.

După încheiarea acestorŭ discusiunĭ demne şi de cea mai alésă clasă a societăţii nóstre românescĭ, şi după finirea celorlalte puncte din programŭ, aducêndu-se mulţămită veteranului d. protopopŭ inspectorŭ pentru participarea cu viu interesŭ la tóte agendele acestei conferinţe, de-asemenea esprimându-se mulţumită protocolară comunei bisericescĭ Micălaca, şi în deosebĭ Rvds. d. parochŭ şi asesorŭ consistorialŭ Ioanŭ Cioră pentru ostenelele şi sacrificiile, ce le-au adusŭ întru promovarea causei învĕţămêntului, preşedintele, felicitândŭ conferinţa pentru buna reuşită, la órele $6^1/_2$ d. am. declară de închisă conferinţa, designândŭ pe membrii din Aradŭ, sĕ autentice protocolulŭ.

După acestea ne-amŭ depărtatŭ la ale nóstre, după ce strîngêndu-ne mâna, amŭ promisŭ împrumutatŭ, că nu vomŭ înceta, până când nu vomŭ fi adusŭ causa învĕţămêntului nostru elementarŭ la nivelulŭ, ce ne compete nouĕ Românilorŭ, după gradulŭ nostru de inteligenţă. Şi ca sĕ ne ajungemŭ scopulŭ nu ceremŭ alta, decâtŭ, ca sĕ fimŭ sprijiniţĭ în afacerile nóstre pur-învĕţătorescĭ, cu mai multă căldură din partea celora, dela carĭ în modŭ naturalŭ trebue sĕ emaneze totŭ ce póte însufla viéţă în direcţiune spirituală.

Unŭ învĕţătorŭ.

CUNUNIĂ. D-lŭ *Georgiu Munteanu*, teologŭ abs., şi d-ra *Iuliana Conetca* s'au cununatŭ Dumineca trecută în biserica română gr. cat. din Timişóra-Fabricŭ.

ULTIME SCÎRI.

Paris, 11 Noemvre. Inainte de plecare, d. de Giers a făcutŭ visită d-lui Carnot la care a statŭ vr'o $^1/_2$ de césŭ. — D. Ribotŭ a declaratŭ corespondentului agenţiei „Reuter“, că schimbulŭ de opiniunĭ cu d. de Giers a avutŭ unŭ caracterŭ fórte amicalŭ şi era îndreptatŭ *într'unŭ sensŭ fórte pacĭnicŭ.* Scirea după care s'ar fi făcutŭ stipulaţiunĭ scrise este neadevĕrată.

Berlin, 11 Noemvre D. de Giers a sositŭ la $10^1/_2$ séra; a fostŭ primitŭ la gară de ambasadorulŭ Rusiei şi de personalulŭ Ambasadei. Elŭ a trasŭ la hotelulŭ Continental. După diare Impĕratulŭ va primi pe d. de Giers mâne înainte de amiadĭ. Apoi ministrulŭ va dejuna la d. de Caprivi.

DIVERSE.

Despre diaristică. Revista francesă „Revue bleue“ publică unŭ studiu interesantŭ despre originea diaristicei, despre desvoltarea ei şi despre starea ei actuală. Nicĭ una dintre invenţiunile omenirei nu a luatŭ o desvoltare aşa grabnică ca diaristica, care abia e de *trei-sute* de anĭ, — aşa-déră încă fórte tinĕră. Cele d'intêi foi periodice au apărutŭ în secululŭ XVII-lea în Londra şi în Paris sub numirea „Journal des Savants“ şi „Mercure Galant“. Peste vr'o câţĭ-va anĭ, foile au cuceritŭ tóte ramurile activităţii genului omenescŭ: comerciulŭ, industria, sciinţele medicale, arta, legislaţiunea, filosofia şi cu deosebire literatura şi poesia. Abia au trecutŭ o sută de anĭ dela apariţia fóiei „Journal des Savants“, la anulŭ 1730 unŭ redactorŭ scrie deja în fóia sa, că: „numĕrulŭ diarelorŭ ce aparŭ în Europa este surprindĕtorŭ de mare“ A mai trecutŭ unŭ seculŭ şi în diaristică aflămŭ nume ca: Tiers, Guizot, Rémuzat, Henri Martain etc., dintre carĭ unii au devenitŭ miniştri şi învĕţaţĭ renumiţĭ. In anii dela 1830 încóce, diaristica a primitŭ unŭ impulsŭ nou şi a trecutŭ printr'o reformă radicală. Factorulŭ principalŭ întru acésta a fostŭ Emil Giradin. Dênsulŭ a redusŭ preţulŭ fóiei sale dela 80 la 40 francĭ şi astfelŭ şi prin diferite reforme a ridicatŭ numĕrulŭ abonaţilorŭ sĕi întreitŭ, împătritŭ ba chiar şi îndecitŭ. Diarulŭ, care până acuma era o lectură aşadicêndŭ numai pentru clasele înalte, d'aci înainte a pututŭ fi procuratŭ de toţĭ şi a încetatŭ de-a mai fi *unŭ articulŭ de luxŭ.* Totŭ atuncĭ s'au întrodusŭ şi foiletónele, carĭ şi astădĭ producŭ o influinţă atâtŭ de cuceritóre asupra cetitorilorŭ. Romanele lui Al. Dumas, carĭ apăreau în aceste foiletóne au sporitŭ împătritŭ numĕrulŭ cetitorilorŭ „Presse“-i, şi şi alte diare au urmatŭ esemplulŭ acestuia. In timpulŭ mai nou şi diarului „Petit Journal“ i-a făcutŭ unŭ asemenea serviciu romanulŭ aşa numitŭ „Rocambol“. E interesantă şi desvoltarea technică a diaristicei. Diarulŭ popularizândŭ cunoscinţele şi sciinţele, acestea le folosesce cu o cale şi în serviciulŭ sĕu. Mechanica, vaporulŭ, electro-chemia, galvanoplastica, fotografia, fotogravarea, telefonulŭ, cromo-litografia etc., tóte stau în serviciulŭ diaristicei. Dér apoi fabricile de hârtiă! In timpulŭ din urmă s'au socotitŭ, că vr'o 4000 de fabricĭ producŭ la anŭ 960 de milióne de chilograme de hârtiă. Jumĕtate din acéstă hârtiă se întrebuinţéză pentru cărţĭ, broşurĭ şi pentru prospecturĭ, ér cealaltă jumĕtate esclusivŭ numai pentru diare.

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena

din 24 Noemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	102.—
Renta de hârtiă 5%	110 35
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	116.25
dto argintŭ	97.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	110.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisunei]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	—.—
Bonurĭ rurale ungare	89 50
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Renta de hârtiă austriacă	90.—
Renta de argintŭ austriacă	89.65
Renta de aurŭ austriacă	107.95
Losurĭ din 1860	134.50
Acţiunile băncei austro-ungare	1000.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	308.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr	267.50
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.61
Napoleon-d'orĭ	9.37½
Mărcĭ 100 imp. germane	58.02½
Londra 10 Livres sterlinge	118.10

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 25 Noemvre st. n. 1891.

	Cump.	Vênd.
Bancnote românescĭ	9.30	9.34
Argintŭ românescŭ	9.23	9.28
Napoleon-d'orĭ	9.51	9.35
Lire turcescĭ	10.48	10.53
Imperialĭ	9.48	9.53
Galbinĭ	5.45	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%	—.—	—.—
„ „ „ 5%	—.—	—.—
Ruble rusescĭ	112.—	114.—
Mărcĭ germane	57.50	58.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Escriere de concursŭ.

La şcóla rurală privată din *Vălenĭ*, districtulŭ Romanului în România, are sĕ se ocupe *definitivŭ* postulŭ de dirigentŭ şi învĕţătorŭ pentru cursulŭ superiorŭ alŭ învĕţămêntului primarŭ, împreunatŭ cu cursŭ elementarŭ şi practicŭ de agronomiă. Emolumentele suntŭ: salarŭ anualŭ 1800 francĭ, locuinţă cu grădină de 1 pogonŭ şi încăldţitŭ.

Doritorii de a ocupa acestŭ postŭ se potŭ insinua până la sfîrşitulŭ lui Noemvre a. c. v., legitimându-se asupra studielorŭ făcute şi asupra cualificaţiunii în serviciulŭ de până acum. Vorŭ avé preferinţă competenţii, carĭ, pe lângă cursulŭ de pedagogiă, vorŭ fi avêndŭ şi cursulŭ unei şcóle agronomice.

Cererile se vorŭ adresa cătră patronulŭ şcólei, d-lŭ *Victorŭ Styrcea*, la *Cernăuţĭ* în Bucovina.

617,3—3.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvre 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriş	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.47
Cluşiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriş	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10.37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	9.48
	2.12		3.03	9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3 46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17	Tren de persóne	9.18	1.35
Braşovŭ	8.—		10.05	2.09
		11.—		2.19
Timişŭ		2.41		3.01
Predealŭ		3.26		3.31
Bucurescĭ		9.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişŭ	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5.46
Glogovaţŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulişŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10.19
Orăştia	10.16		10.50
Şibotŭ	10.36		11.16
Vinţ. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiuşŭ	11.53		12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinţ. de josŭ	4.09		2.36
Şibotŭ	4.52		3.03
Orăştia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4.17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5.17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulişŭ	9.58	6.01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovaţŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12.38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8.02	4.58	10 43
Loamneş	8.30	5.25	11.09
Şeica-mare	9.05	5.55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3.34	9.11	3.27
Oşorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oşorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoş	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski) Petroşeni

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşeni-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Simeria (Piski)—Hunedora

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedora—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3.—	7.50
Simeria	5.28	3.20	8.10

Aradŭ—Timişora

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8.42	2.04	8.57

Timişora—Aradŭ

Timişóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Braşov—Zêrnescĭ

Braşov	5.45	2.58
Zêrnescĭ	7.26	4.39

Zêrnescĭ—Braşov

Zêrnescĭ	8.—	5.20
Braşov	9.24	6.44

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9.30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Braşov—S.-Georgiu

Braşovŭ	8.30	3.10
Uzonŭ	9.43	5.23
S..Georgiu	10.23	5.03

S.-Georgiu—Braşov.

S.-Georgiu	6.32	5.17
Uzonŭ	7.00	5.45
Braşovŭ	8.08	6 53

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Careii-mari—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-mari

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.